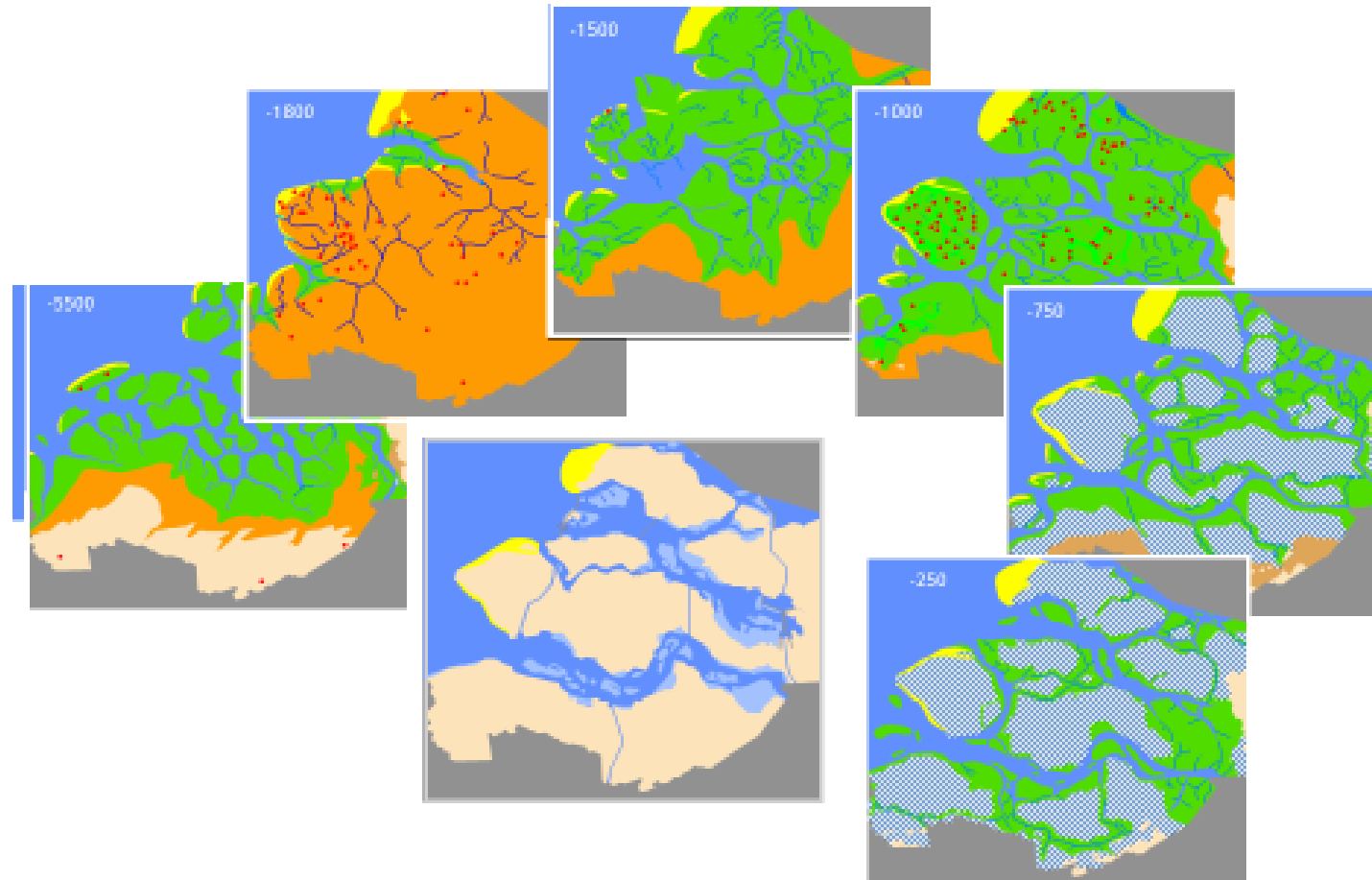

1 februari 1953, een overstroming in een dynamische omgeving: de Zuidwestelijke Delta

1853
HERINNEREN

1953
LEREN

2053
VOORUITKIJKEN

Verdronken kerkdorpen in Zeeland: een overzicht

Leida C.J. Goldschmitz-Wielinga m.m.v. Robert M. van Dierendonck en Jan J.B. Kuipers

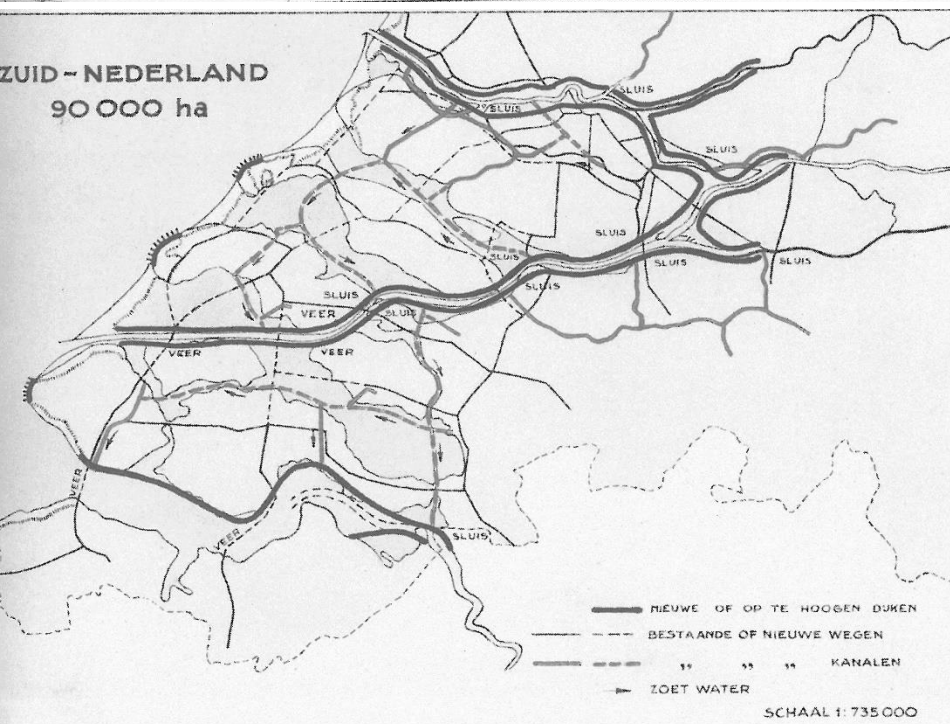
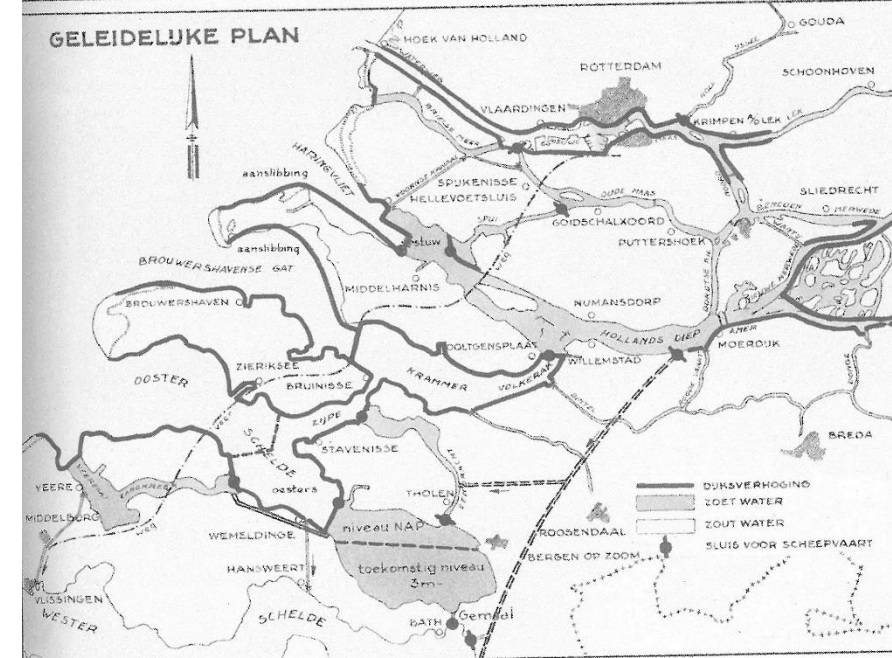
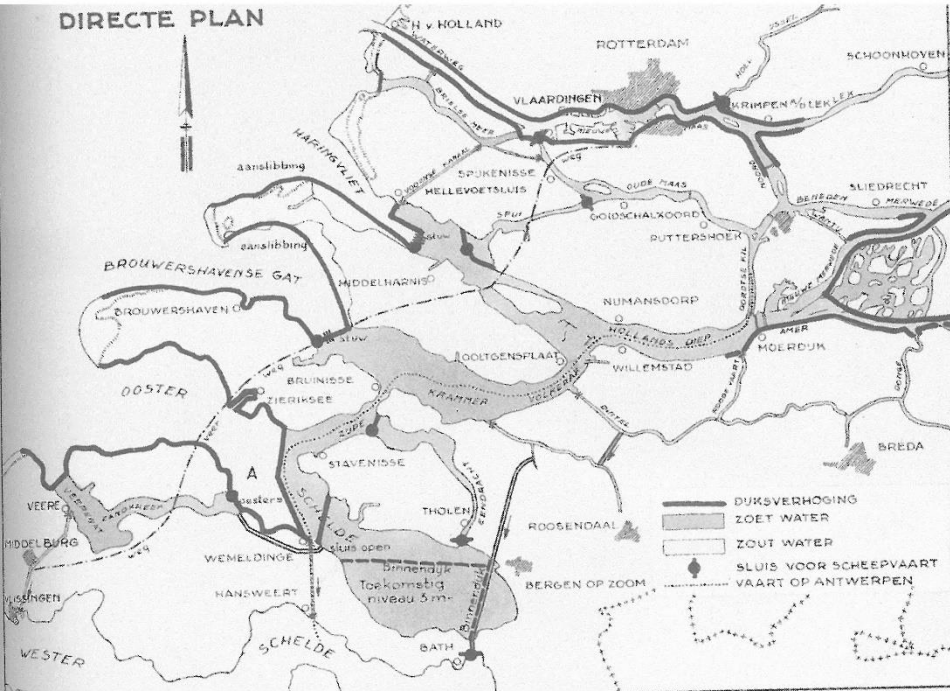

Jaar	Aantal waterschappen
1850	3500
1900	3000
1950	2500
1955	2480
1985	255
1990	125
1995	88[4]
2000	56[4]
2004	36
2005	27
2013	25
2014	24
2016	23
2017	22
2018	21

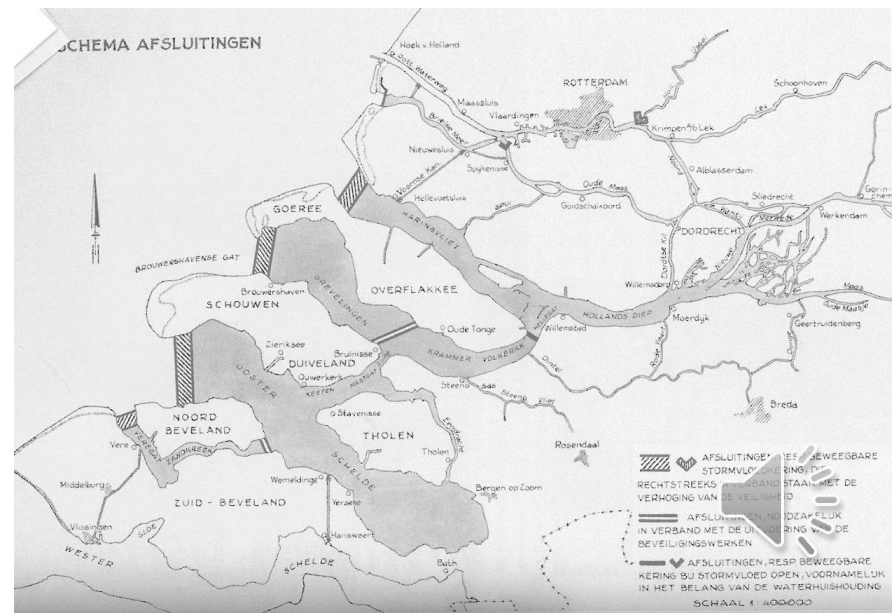

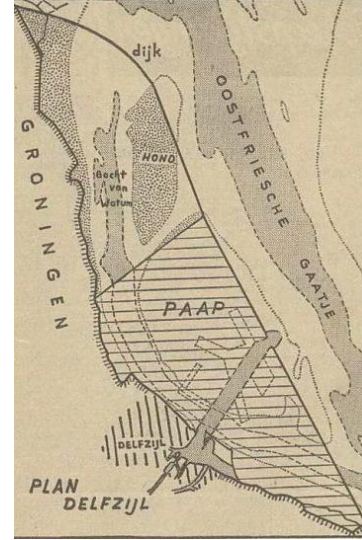
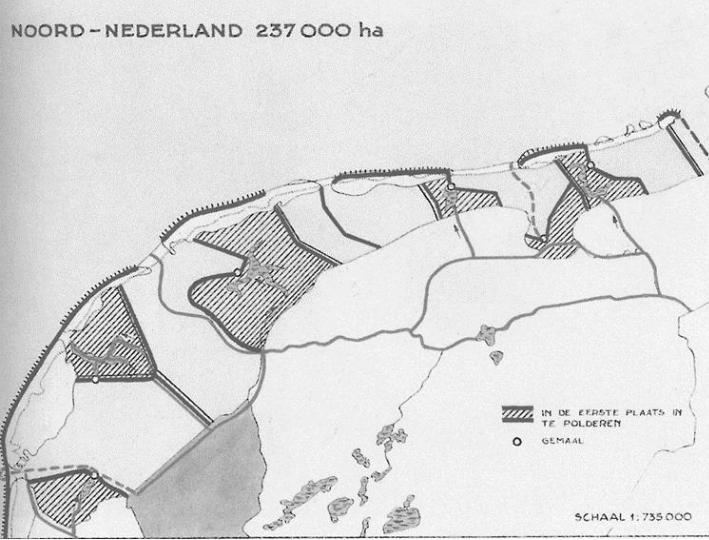
Waterschappen beheren de dijken en zijn verantwoordelijk daarvoor. Begin vorige eeuw werden ze verhoogd d.m.v. Muralt muurtjes: wel hoger, maar niet meer body.

Ir. Johan van Veen, deze waterbouwer waarschuwde al in 1936 voor de conditie en onderhoud van de dijken. Hij ontwierp diverse plannen voor verbetering.

“...hij was een eigenwijs en tegendraads mannetje die zijn hele leven wist dat hij slimmer was dan anderen. Zijn bazen bij Rijkswaterstaat keken de andere kant uit als hij weer eens met een alarmerend rapport kwam.”

” ’t Is verschrikkelijk, maar de plannen komen uit de kast, je zult het zien!”

Hij maakte het verlandingsplan ter bescherming van ons land, maar ook plannen voor de Maasvlakte en de haven van Delfzijl.

Ir. Posthuma, directeur van het gemeentelijk Havenbedrijf van Rotterdam, verwoordde het in 1972 zo:

“Altijd zal ik met grote bewondering aan Van Veen terugdenken. Hij was een man die de stem van het water beter verstond dan de stem van ‘Den Haag’. Mijns inziens strekte hem dat tot eer.”

Op de vraag of de ramp een straf van God was, antwoordde hij:

“het is niet terecht dat je anderen de schuld geeft van wat je hebt nagelaten”.

Zijn rapport

De afsluitingsplannen der Tussenwateren

verscheen eind januari 1953.

Enkele dagen later, op 1
februari 1953, kwam de
watersnoodramp.

Johan van Veen wist waar de
zwakste plaats was en ging
naar Ouwerkerk a/d IJssel om
te helpen bij het dichten van
het gat in de dijk.

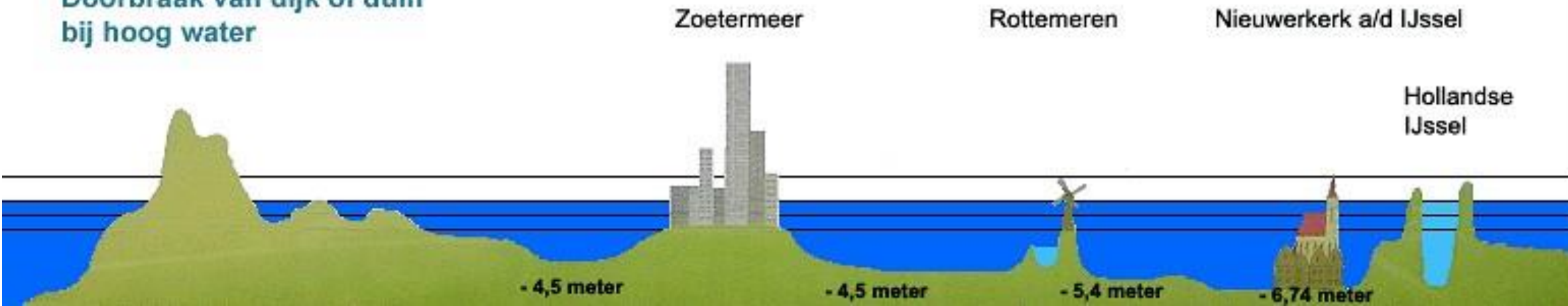
*Eind april 1953 schreef hij aan
een Britse vriend dat op het
moment van de ramp 'Zeeland
was far safer than Central
Holland'.*

Burgemeester Vogelaar vorderde het schip de Twee Gebroeders van schipper Arie Evegroen in Nieuwerkerk a/d IJssel om het gat in de dijk af te sluiten. Het wordt nu gemarkeerd door het beeld van een “Dubbeltje op zijn kant”. Als deze dichting mislukt was zou het groene gedeelte helemaal zijn ondergelopen en vermoedelijk duizenden slachtoffers hebben veroorzaakt.

Doorbraak van dijk of duin bij hoog water

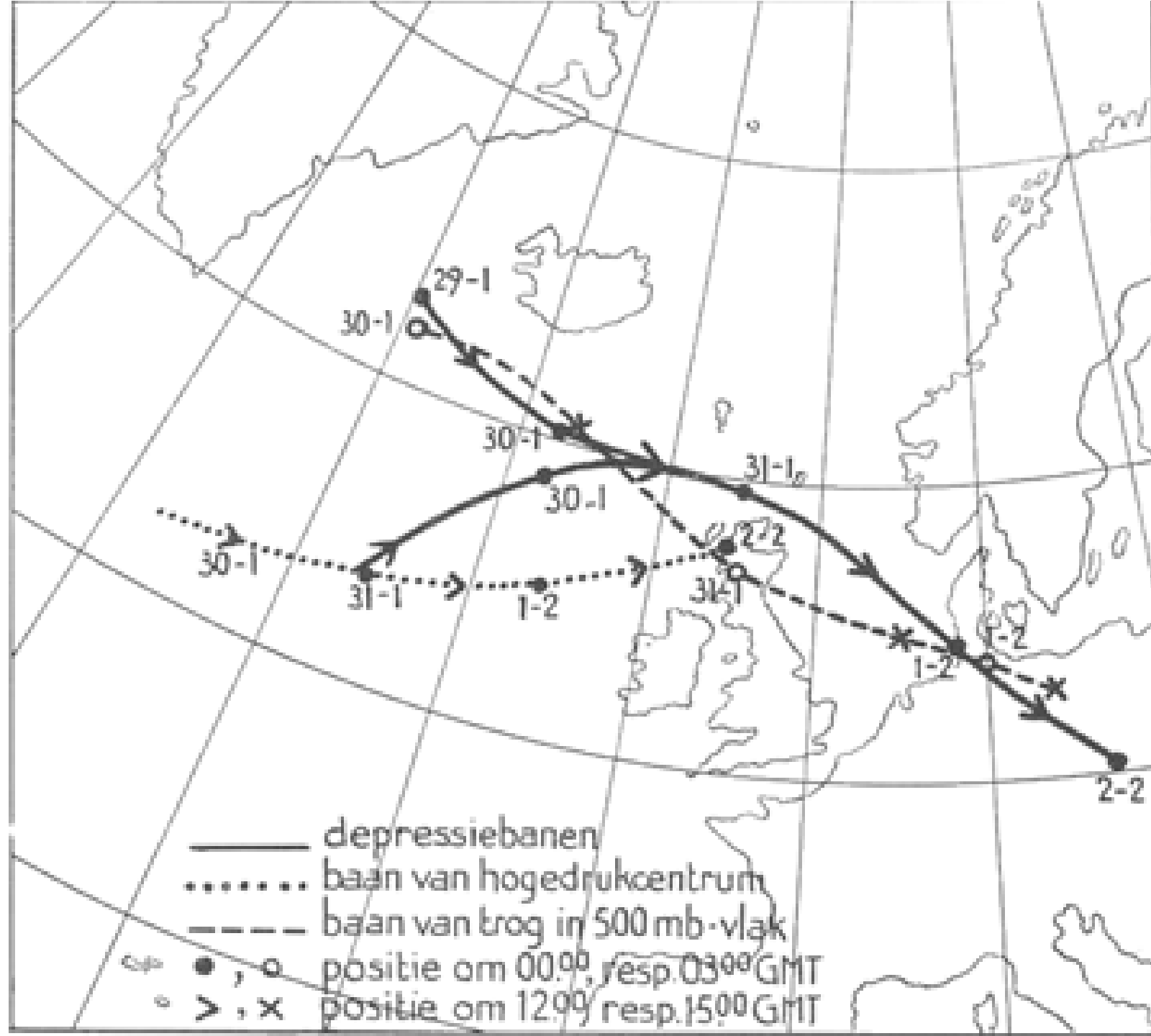
Oorzaken ramp:

Te lage
dijken
en te
steil
aan de
binnenzijde.

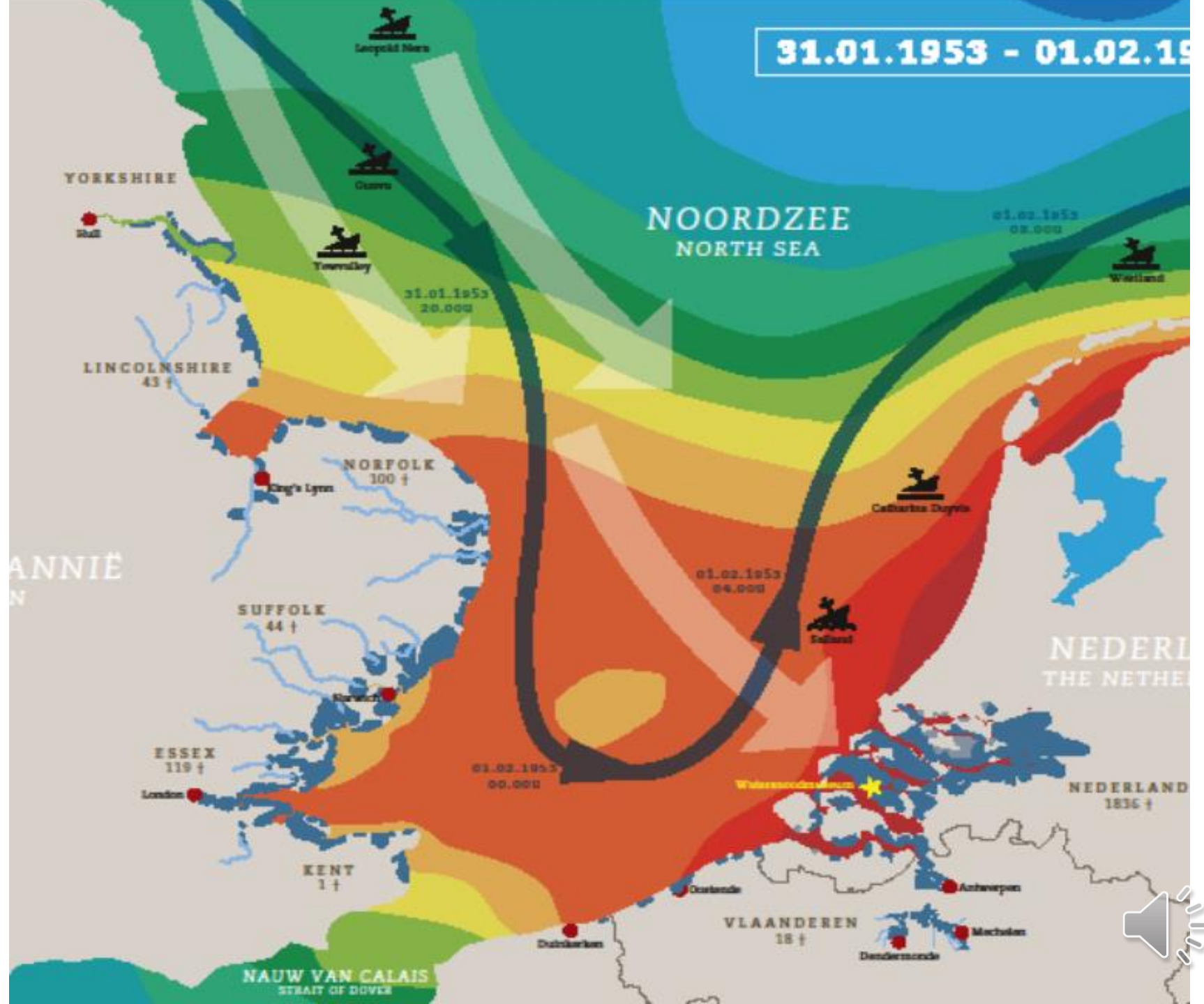

Eind januari
1953
gebeurde
waar Johan
van Veen voor
waarschuwde:

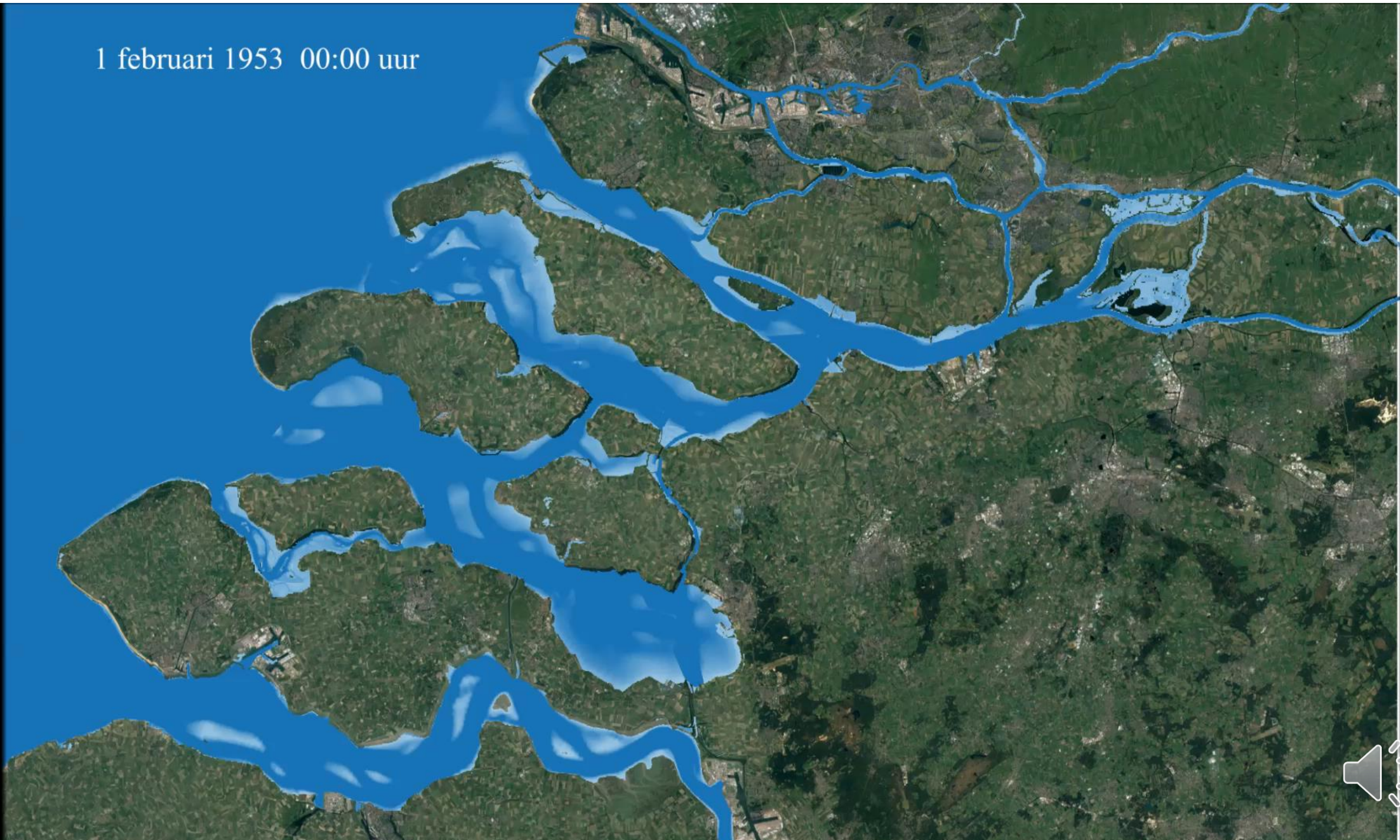
2 depressies
tussen
Schotland en
IJsland
smelten
samen tot een
orkaan:
30 uur
windkracht
12!

De opstuwing (+3,25) zie witte pijlen was erger dan door het springtij (+0,35) en deze opstuwing bereikte op het moment van het hoge water de kust van Zuid-West Nederland.

1 februari 1953 00:00 uur

300 verwoeste boerderijen
300 destroyed farms

3.000 schapen
3,000 sheep

1835 doden
1835 dead

72.500 evacués
72,500 evacuees

3000 beschadigde boerderijen
3000 damaged farms

3000 verwoeste woningen
3000 destroyed homes

25.000 koeien
25,000 cows

2.000 paarden
2,000 horses

200.000 hectare land onder water
200,000 hectares land under water

1 februari 1953

140.000 stuks pluimvee
140,000 poultry

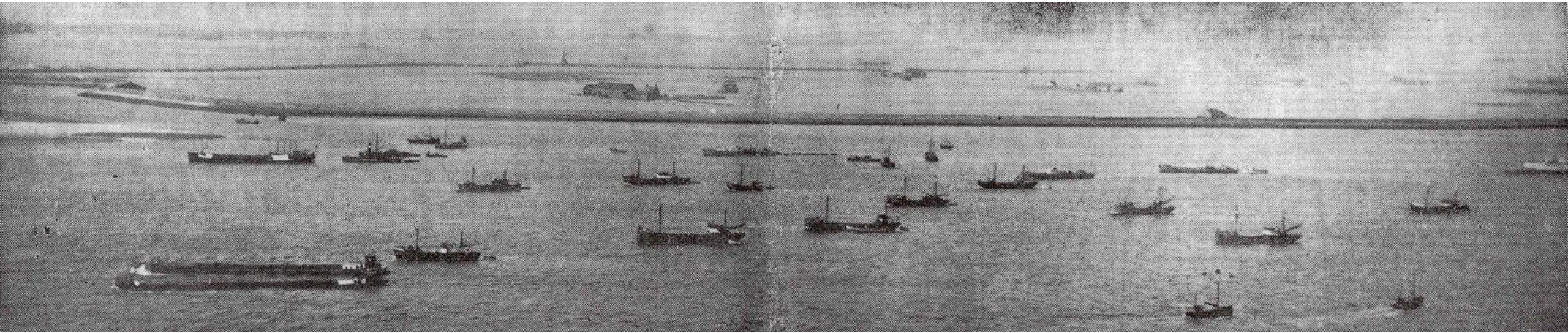
12.000 varkens
12,000 pigs

40.000 beschadigde woningen
40,000 damaged homes

materiële schade: ruim 1,5 miljard gulden
material damage: over 1.5 billion guilders

Schade en wat verloren ging

Massaal snelt men te hulp.

Op zondag 1 febr. vinden er lokale hulpacties plaats en worden Nederlandse soldaten opgeroepen.

Op maandag komen er overal Nederlandse soldaten helpen en komt Nederland in actie.

Castor, het hondje van de fam. Dorst, lag onder de tractor op de molenberg van de molen van Oosterland. Toen het water hoger kwam sprong hij op de motorkap en later klom hij in de wieken van de molen. Later kon zijn baas hem gelukkig redden.

Militairen bieden overal hulp, hier op Zijpe.

Op dinsdag komt er militaire hulp uit Engeland en van het Amerikaanse Rijnleger uit Duitsland. Zij brengen helikopters en dukws mee om daarmee mensen in veiligheid te brengen. Nederland had één helikopter, ook kwamen er uit België, Zwitserland en Frankrijk.

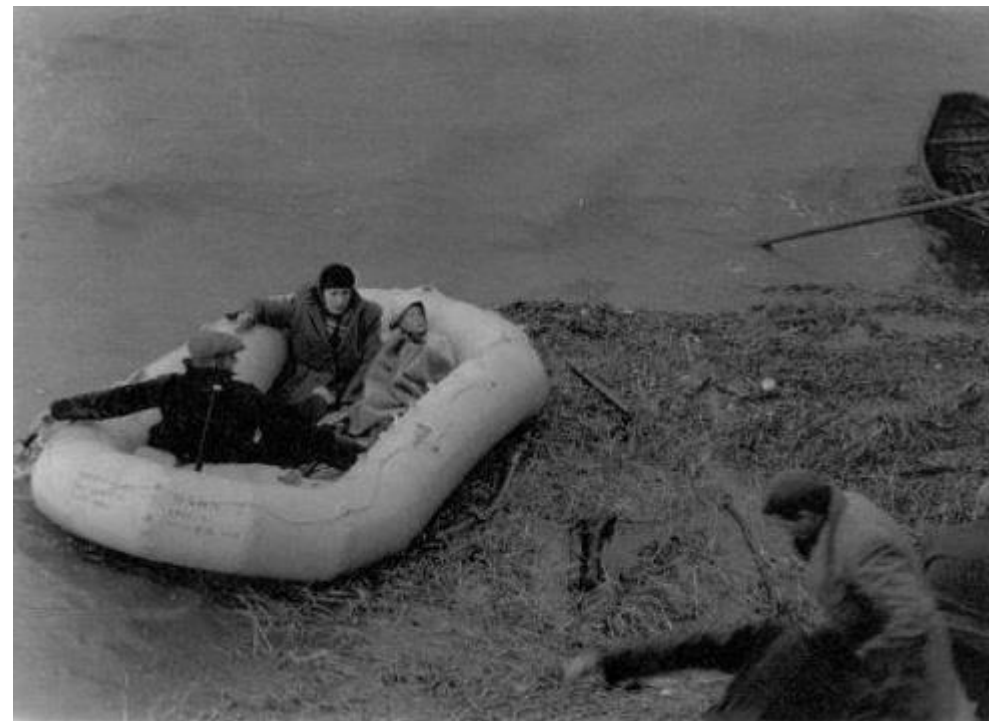

Het verhaal van dhr. Zeijler, die dagen rondliep met de kas van de Boerenleenbank in een koffer rond zijn nek, zonder dat iemand dit begreep.

De fam. V.d. Hoek gebruikte een uitgeworpen reddingsboot.

Evacuatie in een binnenvaartschip

Opvang en nieuwe kleren in Ahoy

Zijpe

Begraven van
slachtoffers en
berging van
kadavers

Oude-Tonge

1.836 slachtoffers

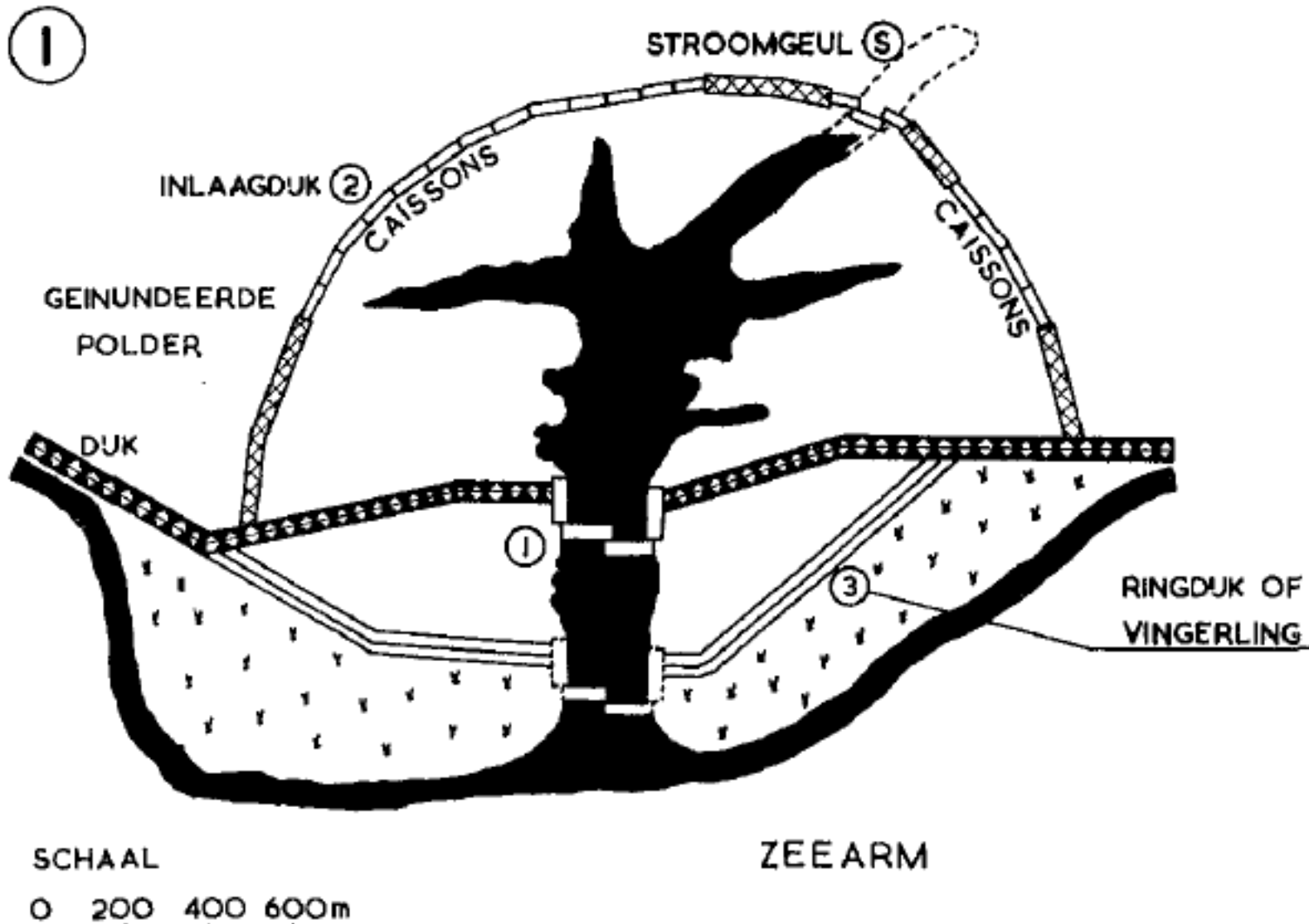
104 personen zijn nooit teruggevonden, waarvan 78 inwoners uit Ouwkerk en Nieuwerkerk uit de polder de Vierbannen.

Op Schouwen-Duiveland zijn in 2013 29 niet geïdentificeerde lichamen opgegraven om via DNA te kijken of er een match met nabestaanden mogelijk was.

Resultaat:
2 matches en 1 familielid.

Na het redden van mensen en vee, komt de volgende fase:
het sluiten van de gaten in de dijken.

Mogelijke sluitingsmethoden:

1 sluiting ter plaats van het gat in de dijk

(op de meeste plaatsen toegepast, met behulp van zinkstukken, steen en soms kleine caissons)

2 maaiveldsluiting

(zoals o.a. bij de Schelphoek, Oosterland en Stevensluis)

3 sluiting op schor

(geprobeerd in Ouwerkerk, mislukt in aug. en toen toch het gat in de oude dijk gesloten)

© Dolf Kruger / rfa, coll. Nederlands fotomuseum

Als mensen in veiligheid zijn gaat men de dijkgaten sluiten. De eerste op maandag 2 febr. bij Papendrecht. Op dat moment varen de eerste schippers uit Yerseke bij Ouwkerk door het gat om mensen te redden.

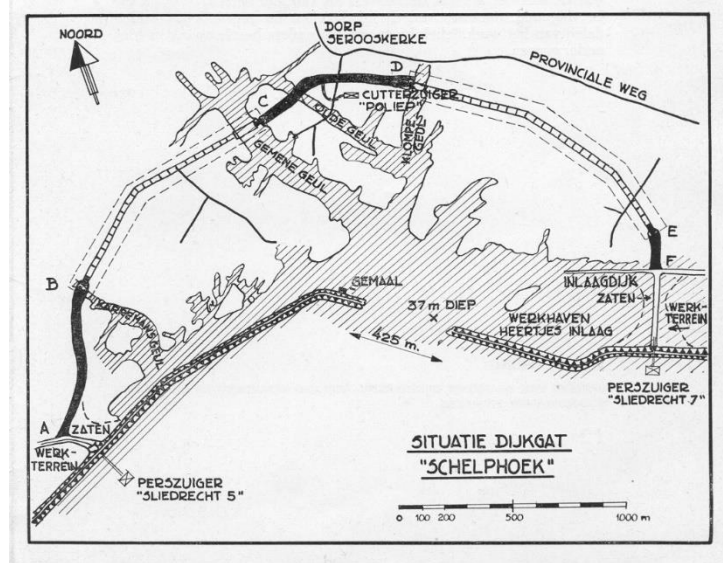
Op 28 juli werd het gat bij Stevensluis met 5, aan elkaar gekoppelde Ned. caissons, afgesloten

4.000 Nederlandse militairen proberen bij Rilland Bath een afsluiting te maken.

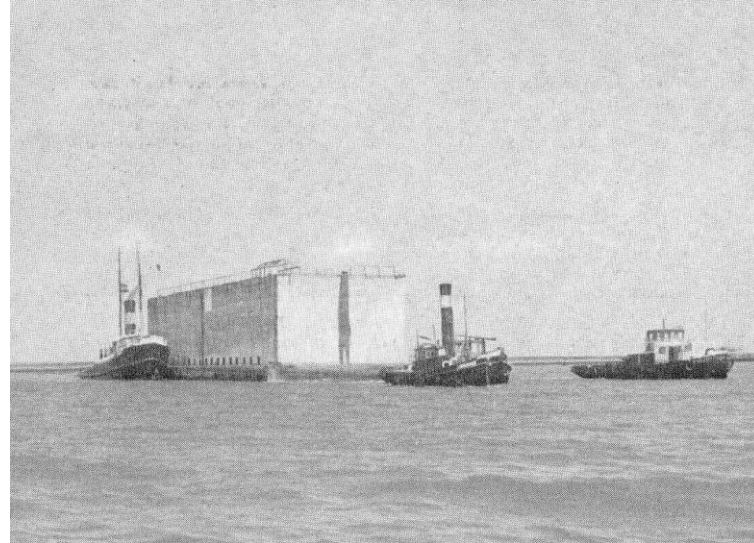
2 februari

De afsluiting van de Schelphoek met een binnendijkse ringdijk.

Bouw caissons in Engeland

Transport over zee

Wachten op sluiting

Sluiting Ouwkerk

Foto's van het leegpompen van de polder Schouwen van eind augustus tot eind december.

Als het droog is moet er schoongemaakt worden. Buitenlandse studenten en 'moddermeisjes' helpen daarbij.

Wederopbouw

Ook later wordt er op vele manieren hulp geboden: huizen, vee, speelgoed en klein materiaal voor landbouwers.

Intocht van Sint Nicolaas 1953 in Amsterdam - Van Schouwen Duiveland mochten 38 kinderen, van iedere gemeente twee naar Amsterdam komen - Van Serooskerke Nellie Berrevoets en Huib

Op diverse plaatsen vindt een complete verandering van het landschap plaats. Er komen bredere wegen en sloten, grotere percelen nodig voor de toenemende mechanisatie en nieuwe bedrijven.

Her – en ruilverkaveling
Paarden worden tractoren

Ook een metamorfose in de huizen, de inrichting
gaat van donkere meubels en pluche naar lichtere
kleuren met Pastoe en rotan meubelen

Koningin Juliana en ander leden van het Koninklijk huis zijn alom aanwezig en vormen een samenbinden factor in deze periode.

De plannen waar Johan van Veen jaren aan heeft gewerkt komen uit de kast en de delta wet wordt aangenomen en de Deltacommissie wordt geïnstalleerd.

De diverse dichtingen.

4 oktober 1986:
*"De stormvloedkering is gesloten.
De Deltawerken zijn voltooid."*

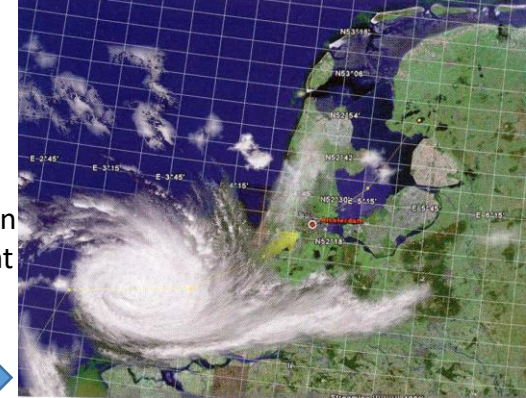

Maar is
Zeeland veilig ?
Er komen steeds
meer berichten over
klimaatverandering
en zeespiegelstijging

Katrina treft
New Orleans
in 2005
Zijn we veilig?

Celine, orkaan in
Nederland? Echt
of fictie?
Wat doen we ?

"Twaalf aanbevelingen in
één samenhangend advies"
Het Deltaprogramma.

**"Toekomstige rampen voorkomen,
veiligheid waarborgen en kansen
benadrukken"**

De **bewustwording** dat we niet veilig genoeg zijn, leidt tot het
samenstellen van een nieuwe
Deltacommissie: Commissie Duurzame Kustontwikkeling,
met de opdracht zich te buigen over de bescherming van
de Nederlandse kust en het achterland op de lange termijn.

Verankerd in de Deltawet.
Nu met niet alleen technici, maar verschillende
Disciplines o.a. wetenschap, bedrijfsleven en
openbaar bestuur.

De commissie onderzoekt immers niet alleen de te verwachten zeespiegelstijging
en andere klimatologische ontwikkelingen maar ook maatschappelijke,
ecologische en economische ontwikkelingen die van belang zijn voor fysieke
inrichting van de Nederlandse kust.

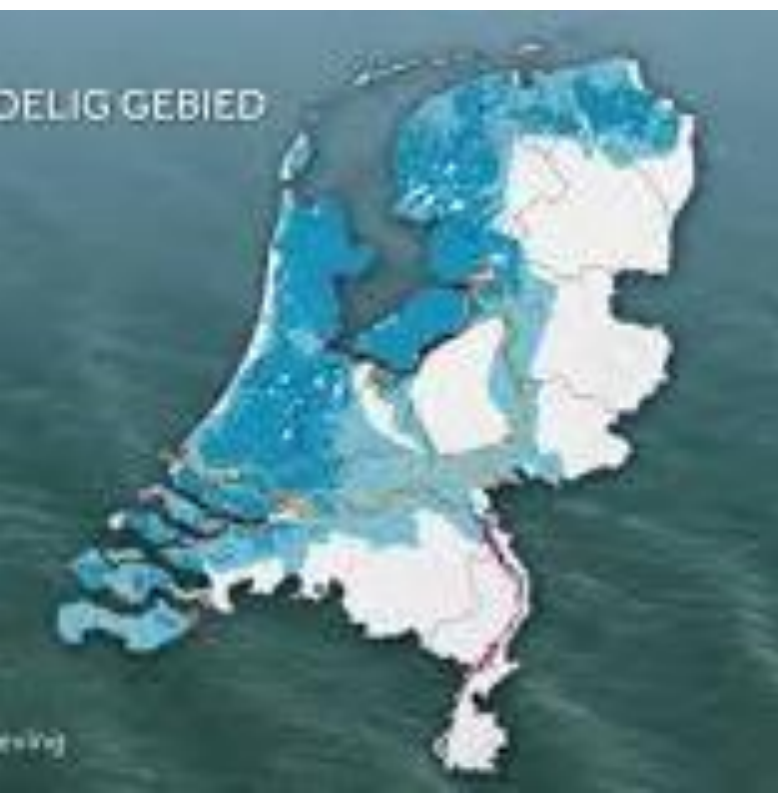

In 1993 en 1995 worden we ons
bewust dat niet alleen de zee,
maar ook de rivieren voor een
gevaarlijke situatie kunnen
zorgen door grote hoeveelheden
neerslag in het achterland. In de
toekomst waarschijnlijk meer
dan de zee

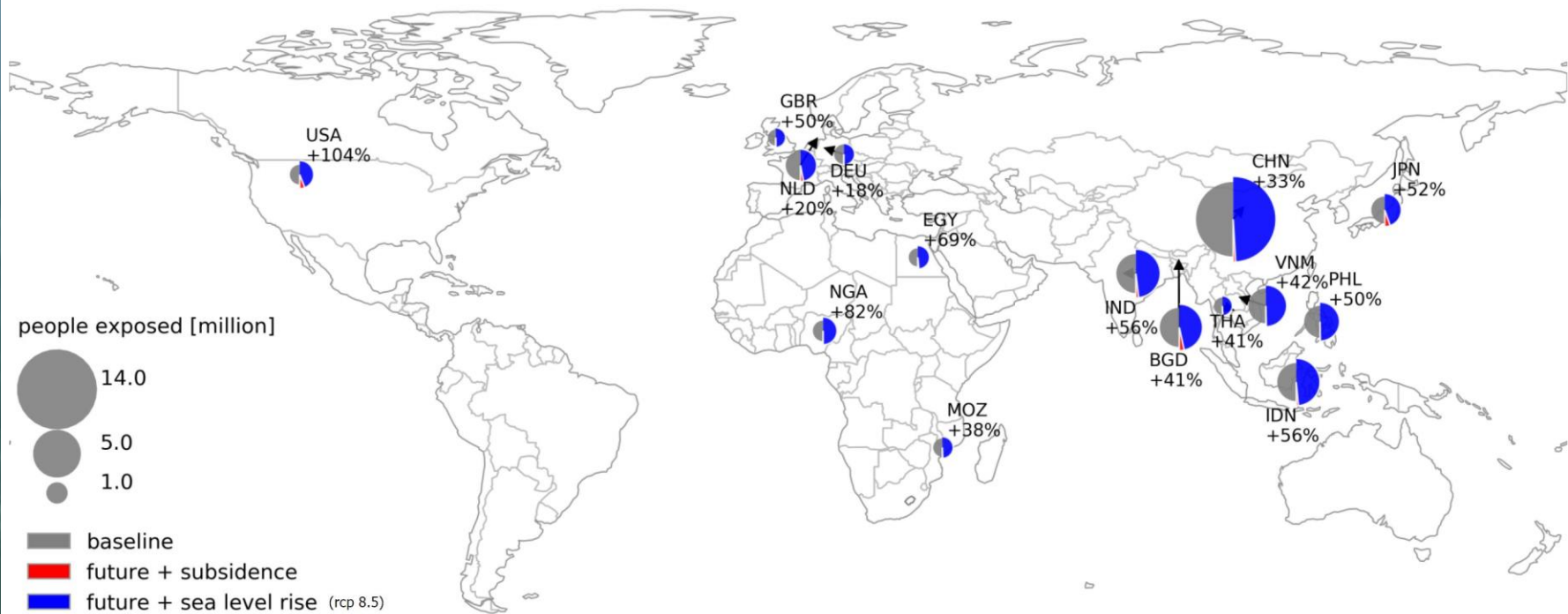

Klimaatverandering Zeespiegelstijging en dan?

Top 15 countries in number of people exposed to coastal flooding; today and in 2080

Deltaprogramma

Het Deltaprogramma moet Nederland beschermen tegen overstromingen en zorgen voor voldoende zoetwater.

Deltacommissaris

De deltagcommissaris staat aan het hoofd van het Deltaprogramma. Hij is een speciale regeringscommissaris.

Deltabeslissingen:

- Veiligheid
- Zoetwater
- ruimtelijke adaptatie
- Rijn-Maasdelta
- IJsselmeergebied

Van belang:

- Financiering
- Kennisontwikkeling
- Deelprojecten
- Markt en innovaties
- Internationaal exportproduct

Wat is van belang:

bewustwording dat totale veiligheid niet bestaat en dat de individuele burger niet kan vertrouwen op maatregelen van de overheid in noodsituaties.

Hij moet zich bewust zijn van wat hij moet doen of waarnaar toe! Maar:

we leven in de meest veilige Delta van de wereld!

BEWUST WORDEN IS
DE OVERTREFFENDE
TRAP VAN
WAKKER WORDEN

Het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk, met zijn missie: **herinneren, leren en voortkijken** om te zorgen dat een van de uitspraken van Johan van Veen geen werkelijkheid wordt:

Eens komt de tijd dat we dit land weer met een zucht van verlichting teruggeven aan de zee.